

CÂU TRẦN THUẬT ĐƠN KHÔNG CÓ TỪ LÀ

I – ĐẶC ĐIỂM CỦA CÂU TRẦN THUẬT ĐƠN KHÔNG CÓ TỪ LÀ

1. Xác định chủ ngữ, vị ngữ trong câu sau :

a) *Phú ông mừng lắm.*

(Sọ Dừa)

118

III – LUYỆN TẬP

1. Xác định chủ ngữ, vị ngữ trong những câu sau. Cho biết những câu nào là câu miêu tả và những câu nào là câu tồn tại.

a) *Bóng tre trùm lên âu yếm làng, bản, xóm, thôn. Dưới bóng tre của ngàn xưa, thấp thoáng mái đình, mái chùa cổ kính. Dưới bóng tre xanh, ta gìn giữ một nền văn hoá lâu đời.*

(Thép Mới)

b) *Bên hàng xóm tôi có cái hang của Dế Choắt. Dế Choắt là tên tôi đã đặt cho nó một cách chế giễu và trịch thượng thế.*

(Tô Hoài)

c) *Dưới gốc tre, tua tủa những mầm măng. Măng trồi lên nhọn hoắt như một mũi gai khổng lồ xuyên qua đất lỹ mà trồi dậy.*

(Ngô Văn Phú)

2. Viết một đoạn văn từ năm đến bảy câu tả cảnh trường em, trong đó có sử dụng ít nhất là một câu tồn tại.

3. Chính tả (nghe – viết): *Cây tre Việt Nam* (từ *Nước Việt Nam xanh* đến *chí khí như người*).

b) *Chúng tôi tụ hội ở góc sân.*

(Duy Khán)

2. Vị ngữ của các câu trên do những từ hoặc cụm từ loại nào tạo thành ?

3. Chọn những từ hoặc cụm từ phủ định thích hợp cho sau đây điền vào trước vị ngữ của các câu trên : *không, không phải, chưa, chưa phải.*

Ghi nhớ

Trong câu trần thuật đơn không có từ là :

– Vị ngữ thường do động từ hoặc cụm động từ, tính từ hoặc cụm tính từ tạo thành.

– Khi vị ngữ biểu thị ý phủ định, nó kết hợp với các từ **không, chưa.**

II – CÂU MIÊU TẢ VÀ CÂU TỒN TẠI

1. Xác định chủ ngữ, vị ngữ trong các câu sau :

a) *Đằng cuối bãi, hai cậu bé con tiến lại.*

b) *Đằng cuối bãi, tiến lại hai cậu bé con.*

2. Chọn trong hai câu đã dẫn một câu thích hợp để điền vào chỗ trống trong đoạn dưới đây. Giải thích vì sao em chọn câu này mà không chọn câu khác.

Ấy là vào đầu mùa hè một năm kia. Buổi sáng, tôi đang đứng ngoài cửa gặm mấy nhánh cỏ non ăn điểm tâm. Bỗng (...) tay cầm que, tay xách cái ống bơ nước. Thấy bóng người, tôi vội lẩn xuống cỏ, chui nhanh về hang.

(Theo Tô Hoài)

Ghi nhớ

• Những câu dùng để miêu tả hành động, trạng thái, đặc điểm, ... của sự vật nêu ở chủ ngữ được gọi là **câu miêu tả**. Trong câu miêu tả, chủ ngữ đứng trước vị ngữ.

• Những câu dùng để thông báo về sự xuất hiện, tồn tại hoặc tiêu biến của sự vật được gọi là **câu tồn tại**. Một trong những cách tạo câu tồn tại là đảo chủ ngữ xuống sau vị ngữ.